

Amsterdam, 1 mei 2017

Betreft: voorstel tot overleg woensdag 3 mei 2017

Beste raadsleden,

Het Jaarplan 2017 vreemdelingenbeleid, dat op 10 mei in de gemeenteraad wordt behandeld, doet melding van een toegenomen druk op de capaciteit van de BBB voorzieningen. Hierdoor ziet het college zich genoodzaakt om criteria te verbinden aan de toegang tot deze voorzieningen, die eerder werden gezien als humanitaire ondergrens. Daarnaast wordt geconstateerd dat er zeer weinig doorstroom is, wat de druk op de capaciteit nog extra verhoogt.

In het jaarplan wordt ook het voornemen aangekondigd om door het Vreemdelingenloket uitgebreidere intakes te laten doen bij mensen die in eerste instantie alleen om een BBB bed vragen. Hierdoor wordt meer inzicht verkregen en kan gerichte ondersteuning worden aangeboden.

Als Amsterdamse organisaties die vanuit verschillende expertises met en voor ongedocumenteerden werken, juichen wij dergelijke uitgebreide intakes toe. Ook wij constateren dat de BBB's vollopen en dat mensen daar een jaar of langer zitten zonder dat er goed naar hun situatie en hun perspectieven wordt gekeken. Daarnaast zien we dat er veel kwetsbare personen in de BBB's verblijven, wat leidt tot problemen en stress en wat steeds vaker incidenten tot gevolg heeft in de BBB's en bijvoorbeeld in het Wereldhuis. Reden voor de organisaties om zich hier gezamenlijk over te buigen en te komen tot aanbevelingen om deze knelpunten op te lossen. In verschillende overleggen namen vanuit maatschappelijke organisaties deel: ASKV/Steunpunt Vluchtelingen, Dokters van de Wereld, Equator, Vluchtelingenwerk, Diaconie / Wereldhuis, Rode Kruis, Taakgroep Vluchtelingen Raad van Kerken. Op individuele titel: Gerd Beckers, Henk Griffioen en Co van Melle. En bovendien met input van de ketenpartners van de gemeente: HvO Querido, GGD Amsterdam, Leger des Heils. Ons hieronder beschreven voorstel sluit goed aan bij de wens van het college om tot een betere intake te komen, om de doorstroom in de gemeentelijke opvang te verbeteren en om zo efficiënt mogelijk middelen in te zetten.

Doorstroomhuis

Om tot een goede intake te komen is veiligheid, rust en vertrouwen nodig. Mensen die aankloppen bij het Vreemdelingenloket hebben soms last van fysieke problemen, traumatische ervaringen en zijn gestrest van het straatleven waardoor een goede analyse van de situatie om meer tijd vraagt dan één intakegesprek aan het loket. Het is nodig de tijd te nemen om een vertrouwensrelatie op te bouwen die noodzakelijk is om ook de dieper liggende gebeurtenissen en feiten naar boven te krijgen.

Wij pleiten dan ook voor een *Doorstroomhuis* waarbij de doelgroep voor twee tot drie maanden kan verblijven in een 24/7 opvang en waar vanuit rust naar hun situatie wordt gekeken. In die periode zullen deskundigen, zoals artsen, psychologen, maatschappelijk werkers en juristen met cliënten in gesprek gaan om duidelijk te krijgen met wie we te maken hebben, welke behandeling, traject of begeleiding nodig of mogelijk is en welke vorm van opvang daarvoor het meest geschikt is. De gemeente maakt op deze manier goed gebruik van de ruim aanwezige expertise in de stad: Dokters van de Wereld, Equator, GGD en Mentrum (JOT - bij verslavingsproblematiek) voor de medische diagnose, Vluchtelingenwerk en ASKV voor de juridische analyse en hulpverleners voor het sociaal en maatschappelijk werk (zoals HvO, Equator en Centrum '45, counseling en/of activering volgens de Wereldhuis methode).

Met deze gebundelde expertise brengen de organisaties de noodzakelijke behandeling en juridische mogelijkheden in kaart en brengen zij een advies uit aan gemeente voor een passend traject, opvang en voor het aanstellen van een trajecthouder. Bij het adviseren over opvang wordt rekening gehouden met de stabiliteit die vereist is voor behandeling of het bereiken van perspectief. Daarnaast wordt ook gekeken of er intensieve begeleiding nodig is, of dat een meer zelfstandige woonvorm mogelijk is of dat door de aanwezigheid van een netwerk het verstrekken van leefgeld de meest passende oplossing biedt. Voor personen waar de experts geen medische noodzaak of juridisch perspectief zien en die niet kunnen

werken aan terugkeer blijft de BBB beschikbaar als humanitaire ondergrens. Het advies wordt opgesteld aan de hand van een zowel medische, juridische als sociaal maatschappelijke beoordeling.

Voor de **medische beoordeling** worden de richtlijnen van het rapport Arts en Vreemdeling van de commissie Medische zorg voor uitgeprocedeerde asielzoekers en illegale vreemdelingen¹ als uitgangspunt genomen. Ongedocumenteerden hebben recht op medisch noodzakelijke zorg. Artsen dienen uit te gaan van de bestaande gedragsregels en richtlijnen van de medische beroepsgroep, om hiermee te komen tot verantwoorde en passende zorg. Bij de indicatiestelling laten de artsen zich leiden door algemene factoren, zoals: de ernst van de aandoening, het chronische karakter van de aandoening, de te verwachten complicaties, de te verwachten gezondheidswinst, de individuele situatie van de patiënt, het lijden van de patiënt, de hulpbehoefte van de patiënt, de (on)uitstelbaarheid van de te verlenen zorg en de continuïteit van de zorg. De World Health Organization² stelt dat opvang (right to shelter) nauw verbonden is aan de mogelijkheid om de 'right to health' te kunnen waarborgen.

Bij het verkennen van het **juridisch perspectief** worden de volgende mogelijkheden onderzocht: Mogelijkheden tot verblijf:

-Herhaalde (opvolgende) asielaanvraag, artikel 64 (uitstel van vertrek op medische gronden), mensenhandel, schrijnende situatie, ouder van Nederlands kind, staatloosheid, buitenschuld.

Mogelijkheden voor terugkeer:

-samenwerking met IOM, DT&V en terugkeerorganisaties, duidelijkheid over aanwezigheid en toegankelijkheid van behandeling en medicijnen in het land van herkomst (inclusief de betaalbaarheid van de zorg en de medicijnen), een ruimere mogelijkheid voor het wegnemen van belemmeringen zoals hulp bij het opstarten van een bedrijfje in land van herkomst of het voldoen van eventuele schulden.

Geen juridisch perspectief, kansarm verblijf in Nederland:

- Als mensen (nog) niet terug kunnen - of willen - naar het land van herkomst is het van belang de humanitaire ondergrens in opvang te blijven bieden en ze over te dragen aan organisaties die hen verder begeleiden.

Kort samengevat, het **Doorstroomhuis**:

- is toegankelijk voor iedereen met een v-nummer die zich bij het loket meldt
- biedt voor een maximale periode van 2 - 3 maanden 24/7 opvang om in een situatie van veiligheid, rust en vertrouwen te komen tot een
- advies van experts gebaseerd op medische en juridische criteria voor
- passende opvang en medisch en/of juridisch traject en trajecthouder
- Door zorgvuldige screening, advies op maat en samenwerking met de verschillende expertises kan beter passende opvang, zorg en begeleiding worden geboden, de doorstroom In de gemeentelijke opvang wordt meer bevorderd en de druk op de capaciteit van de voorzieningen verminderd.
- Tevens biedt dit voorstel grote kans op een efficiëntere inzet van middelen

Graag gaan wij **woensdag 3 mei tussen 12 tot 13.30 uur in de Regentenkamer van de Diaconie (Nieuwe Herengracht 18)** met u in gesprek over ons voorstel voor het **Doorstroomhuis** en bespreken wij met u de mogelijkheden om via een motie het college te verzoeken om het Doorstroomhuis verder uit te werken en te verwezenlijken. Uiteraard blijven wij graag betrokken bij deze uitwerking.

Met vriendelijke groeten,

ASKV/Steunpunt Vluchtelingen, Diaconie / Wereldhuis, Dokters van de Wereld, Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan, Gerd Beckers en Henk Griffioen

¹ <https://www.knmg.nl/advies-richtlijnen/dossiers/asielzoekers-en-ongedocumenteerde-vreemdelingen.htm>

² <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs323/en/>